Valtuustoaloite koskien lasten lisääntyneiden tunne- ja käyttäytymishaasteiden selvittämistä ja perheiden varhaisen tuen vahvistamista

Kaupunginhallitus 25.11.2026
765/00.02.13/2026

Kaupunginvaltuusto 23.9.2026 §42

Esittely: Valtuutettu Kuosmanen jätti keskustan, SDP:n, vihreiden ja vasemmistoliiton valtuustoryhmien aloitteen koskien lasten lisääntyneiden tunne- ja käyttäytymishaasteiden selvittämistä ja perheiden varhaisen tuen vahvistamista.

Aloite: ”Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa työskentelevät ammattilaiset ovat viime vuosina tuoneet yhä enemmän esiin lasten tunne- ja käyttäytymisen säätelyyn liittyviä haasteita. Tämä ei ole vain paimiolainen, vaan valtakunnallinen ilmiö.

Varhaiskasvatuksessa kohdataan jo hyvin pieniä lapsia, joilla on merkittäviä vaikeuksia esimerkiksi tunteiden säätelyssä, pettymysten sietämisessä, aikuisen ohjauksen vastaanottamisessa tai ryhmässä toimimisessa. Samanaikaisesti lasten tarvitseman tuen määrä on kasvanut.

Kehitys näkyy varhaiskasvatuksen lisäksi myöhemmin kouluissa ja lisää henkilöstön, avustajien sekä erilaisten tuki- ja erityispalvelujen tarvetta. Kyse on siten sekä lasten ja perheiden hyvinvoinnista että kunnan palvelujen toimivuudesta ja kustannusten kehityksestä.

Tutkimustieto korostaa lapsen ja aikuisen välisen vuorovaikutuksen, turvallisen ja ennakoitavan arjen sekä vanhemmuuden tuen merkitystä lapsen kehitykselle. Tutkimusperustaisilla vanhemmuuden tukiohjelmilla voidaan puolestaan ehkäistä ja vähentää lasten käyttäytymisen ongelmia.

Pelkkä korjaavien resurssien lisääminen siinä vaiheessa, kun ongelmat ovat jo näkyvissä päiväkodissa tai koulussa, ei siksi ole riittävä ratkaisu. Samalla kun lapselle on turvattava hänen tarvitsemansa tuki, on selvitettävä, voidaanko tuen tarvetta ehkäistä nykyistä aikaisemmin. Varhainen tuki on sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltua.

Aloite:

Esitämme, että kaupunki selvittää lasten tunne- ja käyttäytymishaasteiden sekä niihin liittyvän tuen tarpeen kehitystä ja valmistelee tämän perusteella toimenpide-ehdotukset varhaisen tuen vahvistamiseksi.

Selvityksessä tulee:

1. kartoittaa varhaiskasvatuksen henkilöstön kokemukset anonyymisti liittyen lasten tunne- ja käyttäytymishaasteiden muutokseen, niiden vaikutuksista päiväkotien arkeen sekä henkilöstön näkemykset ongelmien syistä

2. selvittää tuen tarpeen määrällinen kehitys kunnassa viimeisten 5–10 vuoden aikana, mukaan lukien erityisen tuen, avustajaresurssien ja muiden tukitoimien kehitys

3. arvioida keinoja ehkäistä tunne- ja käyttäytymishaasteiden syntymistä ja vahvistumista sekä niiden kasautumista ja siirtymistä varhaiskasvatuksesta kouluun

4. selvittää mahdollisuudet vahvistaa matalan kynnyksen ja tutkimusperustaista vanhemmuuden tukea, jolla perheitä voidaan auttaa muun muassa arjen kasvatustilanteissa, rajojen asettamisessa sekä lapsen tunnesäätelyn tukemisessa; sekä

5. tuoda valtuustolle konkreettiset toimenpide-ehdotukset, joilla kunta voi yhdessä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa vahvistaa lasten ja perheiden varhaista tukea.

Tavoitteena tulee olla siirtää painopistettä mahdollisimman varhaiseen tukeen: tunnistaa ongelmien taustalla olevia tekijöitä, auttaa perheitä ennen ongelmien kasautumista sekä vähentää myöhempää ja raskaampaa tuen tarvetta.

Varhaiskasvatuksessa ja koulussa tarvittavat tukitoimet ovat välttämättömiä, mutta jos tuen tarve jatkuvasti kasvaa, ei ole kestävää vastata kehitykseen ainoastaan lisäämällä korjaavia resursseja. Samalla on selvitettävä, miksi tuen tarve kasvaa ja miten siihen voidaan vaikuttaa nykyistä aikaisemmin.

Tavoitteena tulee olla, että apua ja tukea tarjotaan mahdollisimman varhain – siellä ja siinä vaiheessa, jossa tuen tarve syntyy.”

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Turpela Nina-Mari

Päätösehdotus:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen koulutuslautakunnalle valmisteltavaksi.

Päätös: